

nu încetezi să urci, treptele, probabil, se vor termina; în caz contrar, sub pașii tăi care, deja nu mai urcă, ele se vor înmulți la nesfârșit...deci, despre ce spuneam, eu, noi, Republica Moldova, nemijlocit, la moment are misiunea de a urca, de a rezolva ferm problemele, de a convinge poporul, de a insufla și de a impune convingere, de a conștientiza riscurile, de a nu mai privi înapoi, de a deveni celebra prin fapte, de a nu face cale înapoi, de a nu se abate de la drum, de a merge pe perspectiva Uniunii Europene, de a plagia totul ce este mai bun și idealizat de la cei, pe care îi numim viitor pentru Republica Moldova ! Îmi rămîne să spun ultimile cuvinte, care, ar fi o ipoteză creată de mine, într-un fel, ceea ce cred eu, și ceea ce aștept eu! Și ca să dau un răspuns așa mai modest, Eu fiind realist, cred că totul va fi Bine și așteptările mele se vor adevăra...Republica Moldova în Marea Familie Europeană!

CRIZA VALORILOR ÎN FILOSOFIA LUI FRIEDRICH NIETZSCHE ȘI VALORILE INTEGRĂRII ÎN UNIUNEA EUROPEANĂ

**Soltanici Mihaela TPA-132, FTMIA, UTM
Conducător științific: I. super. Cheianu-Tudos C.**

Abstract: *În această lucrare, vă voi relata despre ideea și valorile unificării europene și despre Europa în viziunea lui Nietzsche. De asemenea, voi vorbi despre nihilismul valorilor lui Fr.Nietzsche, despre toate sentințele acestui filosof, pe care le-a făcut cunoscute lumii întregi și, anume: “Dumnezeu a murit!”, “Nu există valori etern valabile” , “Omul este un “animal valorizator în sine!” și altele. Voi menționa și despre acele 3 metamorfoze prin care trece un spirit uman, adică: cămila, leul și copilul. Pe parcurs, voi povesti despre originea culturii europene și despre purtătorii săi de cuvânt. De asemenea, vom afla că Nietzsche este cel care a dat problemei valorii adevărate ei amploare și astfel el este considerat întemeietorul filosofiei valorilor. La final, voi menționa despre ce înseamnă Uniunea Europeană, cum e să fii un bun european și despre faptul că Europa are cu siguranță un viitor.*

Cuvint-cheie: *Europa, valori, creștinism, omul, criza europeană, nihilism, cultura europeană.*

Europa a intrat în sec. XX, cu o situație caracterizată de mari descoperiri științifice de o extraordinară efervescentă accentuată în filozofie și arte, de relansarea producției industriale, ca urmare a promovării de noi tehnologii, de consolidare a dominației în colonii. Proiectul de Unificare Europeană și a cărui realizare are loc și astăzi, a fost formulat în anii douăzeci în contextul unei crize profunde a Europei.

Filosofic, ea a fost sesizată și tematizată de către Fr. Nietzsche și, apoi, preluată în termeni de către Husserl și Heidegger, care au pus bazele filosofiei crizei europene a timpului nostru.

Pentru destinul istoric al culturii europene moderne, Fr. Nietzsche rămâne una din întrupările cele mai profunde. Este greu să găsești astăzi un intelectual european, fie inginer, matematician sau biolog, care să nu fi auzit de numele lui Nietzsche. În evoluția gândirii europene din a doua jumătate a secolului trecut, el a adus o manieră nouă de filosofare, mai liberă în demersurile sale, care își are rădăcinile în cele mai concrete fapte de viață.

Lumea în care trăiește omul european se întemeiază pe o interpretare moral-religioasă, realitatea acestuia fiind falsificată, dar și instituită prin morală și religie. Prin intermediul genealogiei, Nietzsche încearcă să identifice și să combată falsificările istoriei europene. El analizează toate ipostazele în care lumea și viața au fost negate cu ajutorul conceptelor și a normelor morale și religioase.

Genealogia demonstrează că în spatele tuturor idealurilor stau valori umane și, astfel este adusă la lumină lipsa de valoare și de sens a întregii existențe, situând ființa umană în plin orizont nihilist. Toate valorile supreme ale existenței, inventate și proiectate ca aparținând unei lumi inaccesibile omului, sunt de fapt falsificări care în timp își pierd din putere, iar în acel moment, universul apare ca fiind lipsit de sens.

Astfel, își face apariția nihilismul care semnifică devalorizarea tuturor valorilor, anularea sensului și a dezirabilității.

Nu există valori etern valabile, a fost marea sentință pe care Nietzsche a făcut-o cunoscută lumii. El este cel care a dat problemei valorii adevărate ei amploare, și nu întâmplător el trece ca întemeietorul filosofiei valorilor. În viziunea lui, valoarea își are originea în voință, în sensul pe care-l dau germanii acestui termen: el înseamnă și putere și trimite în mod spontan la voința de putere. Ceea ce este valabil trebuie

creat mereu într-o formă nouă, dintr-o forță originară creatoare, și în această ridicare continuă se realizează ideea supraomului ca sens al vieții.

Nietzsche a contestat toate valorile fundamentale ale timpului. Nimic nu scapă din calea criticilor sale atotdistrugătoare. Și, în locul vechii filosofii raționaliste, Nietzsche proclamă nou-instaurata filosofie a vieții. În care eroarea, minciuna, omisiunea sunt lucruri omenești, lucruri aflate aproape de firea omului. Lucruri care se manifestă cu necesitate pentru fiecare dintre noi. Așadar, filosoful german acceptă punctele de vedere, acceptă perspectivele, dar se opune cu vehemență ideii de adevăr, de bine, de frumos. Nietzsche consideră că renunțarea la judecățile false ar însemna renunțarea la viață, negarea vieții.

Negarea a ceea ce a fost considerat valabil până atunci se produce în intenția unei “răsturnări a tuturor valorilor”, vechile table de legi trebuie înlocuite de altele care sunt întemeiate nu printr-un principiu al vreunui zeu, ci prin acela al creatorului care trece dincolo de sine, în permanentă autodepășire, adică prin ideea supraomului.

Omul este un “animal valorizator în sine”, aceasta este una din ideile originale prin care Nietzsche vrea să înnoiască gândirea asupra vieții și moralei. El plasează criteriul binelui și răului în voința individului care se determină autonom, conform măsurii proprii sale vitalități sau puteri.

Nietzsche opune lui “tu trebuie” pe “eu vreau”. Refuzând să acorde recunoaștere valorilor cultivate din vechime, el se face stăpân peste tărâmul care a devenit acum fără stăpânire. El nu-i încă în stare să creeze noi valori, de aceea, este necesară o nouă transformare prin care “eu vreau” să producă noi valori. Aici, este vorba despre teoria celor trei metamorfoze prin care trece un spirit uman: cămila, leul și copilul. Spiritul cămilei simbolizează perioada asimilării culturale, când, asemenea unui animal de povară, filosoful poartă cu sine valorile prestabilite ale moralei. E perioada fidelității față de statuile trecutului. Urmează stadiul leului, etapa emancipării, când frâna valorilor inițiale este înlăturată grație unui elan iconoclast: statuile sînt doborâte, regulile sînt încălcate. În fine, stadiul copilului simbolizează spiritul ludic care își creează liber propriile valori, în cazul lui Nietzsche ele fiind: voința de putere, reîntoarcerea identicului și supraomul.

Conștiința europeană formată printr-o disciplină religioasă sau filosofică recunoaște necondiționat superioritatea valorilor spirituale față de cele vitale.

Nietzsche a dorit să restructureze societatea, criticând aspectele culturii moderne, ale filozofiei oficiale universitare, negând ideile de civilizație și acelea de democrație.

Potrivit diagnosticului dat de Nietzsche, calea pe care se află angajată cultura europeană este una semănată cu numeroase erori care, în mod inevitabil, o vor conduce într-un punct mort.

El acuză, mai cu seamă, creștinismul, de promovarea acestei tipologiei umane caracterizate prin slăbiciune, supunere, lipsă de tărie și forță. După părerea lui, creștinismul este vinovat de priveriștea jalnică din această societate, umbrește orice speranță de a trăi mai bine, blochează toate pornirile naturale ale omului, toate manifestările sale firești și degajate.

În viziunea lui Nietzsche, perioada modernă este dominată de o veritabilă criză valorică determinată de căderea în inactualitate a religiilor, în special, a creștinismului. Prin “moartea lui Dumnezeu”, filosoful german înțelege mai mult decât o prăbușire a unui concept sau a unui cult, ea înseamnă totodată prăbușirea scopurilor care ne țineau în viață.

Însă pentru acest profet nebun, prăbușirea creștinismului poate reprezenta și o șansă, și anume, aceea de a crea un set valoric superior celui căzut în inactualitate ca, de exemplu, acel set de valori care îl propune Uniunea Europeană și, anume: demnitatea umană, libertatea, democrația, egalitatea, nediscriminarea, egalitatea între femei și bărbați. Seturile valorice, crede Nietzsche, nu sunt altceva decât credințe, idoli ai peșterii, moduri prin care noi “întemeiem” ceea ce este în funcție de ceea ce așteptăm noi de la lume, de la ceilalți, de la propria persoană.

Nihilismul curent, perceptibil în mare măsură ca și criză, poate fi pasul de trecere către ceva superior, care să definească o noua ființă umană. Iar speranța ultimă a filosofului german este transformarea omului actual în Supraom.

Religia, principiile socio-politice, formele de organizare statală, drepturile umane, toate acestea sunt rezultatul unor procese de valorizare comune, deci a unor valori care, prin raportare la valorile concurente, s-au impus ca elemente dominante, voința de putere funcționând în mod negreșit și la acest nivel.

Prin cultură înțelegem mai mult decât idei filosofice, simboluri artistice, teorii științifice și programe ideologice. Cultura europeană s-a delimitat de culturile asiatice, în raport cu care s-a format, tocmai prin

faptul că a obiectivat în comportamente și instituții cultura spirituală.

Cultura europeană este nu numai cultură spirituală - adică interiorizată și trăită în solitudine, departe de lumea frământată a producției, afacerilor, disputelor sociale și politice și uneori, în pofida acesteia - ci și o cultură a cercetării, a cunoașterii sistematice și metamorfozării realității date în experiență conform scopurilor umane. Cultura spirituală europeană s-a desfășurat în jurul recunoașterii realității date ca lume unică a vieții noastre. Ea nu poate fi înțeleasă fără resturi decât ca un potențial de forme efective ale trăirii umane a vieții.

În reflecțiile sale asupra culturii europene, Nietzsche spune că organizarea interioară caracteristică Europei, s-a prăbușit sau că este în curs de prăbușire. Nietzsche a perceput criza europeană și a scos în evidență ceea ce este specific Europei: o cultură intelectuală organizată în jurul convingerii și raționalității lumii și a rațiunii drept călăuză a acțiunilor oamenilor.

Cultura europeană a pus în joc și a desfășurat implicațiile unor mari opțiuni cuprinse în câteva concept pivot: conceptul adevărului ca valoare fundamentală; conceptul cunoașterii orientate spre rezolvarea de probleme de viață ale oamenilor; conceptul raționalității; conceptual dreptului, ca un ansamblu de reguli; conceptual autonomiei individului, ca formă a manifestării libertății lui; conceptul sferei publice, ca mediu al stabilirii voinței publice; conceptual persoanei umane, ca individualitate chemată să-și construiască un sens superior simplei viețuirii.

Filosoful are grijă să nu confunde Europa culturală cu tot ce se petrecea în Europa. Europa culturală se întinde între Mozart și Beethoven și are purtători de cuvânt pe Rousseau, Schiller, Bergson și Shelley. Nietzsche plasează Europa între manifestarea în conștiința culturală a individualismului cultural și trecerea de la democrația de masă.

Putem obiecta astăzi cu argumentul că europenitatea culturală, înțeleasă prin filosofia culturii, semnifică pentru el patru idei – ideea greacă a individului, ideea romană a justiției, ideea creștină a persoanei, ideea modernă a științei. Este totuși foarte important că Nietzsche a sesizat dinamica imanentă a culturii europene.

Filosoful ne vorbește despre originea culturii europene și, anume că Europa este „cultura greacă, crescută din elemente tragice, feniciene, elenism, filoelenism al romanilor, imperiu creștin al acestora, creștinismul purtător de elemente antice, nucleu științifice ce rezultă în cele din urmă din aceste elemente”.

Astăzi ne va părea destul de banală și bizară evidențierea multiplelor resurse ale culturii europene. Însă meritul lui Nietzsche este că a sesizat diversitatea astfel a apărut ideea unui concept, unitar al acesteia.

În cultura Europeană, Nietzsche a identificat mai profund ca filosofii generației sale semnele unei crize. Criza europeană este localizată de Nietzsche în procesul personalizării și anume, lumea greacă ne servește drept exemplu. Nietzsche exprimă speranța că Europa va depăși conformismul nivelator ce o caracterizează și va fi din nou terenul pentru spiritele libere și creative.

Nietzsche propune proliferarea „fanaticului” pe scena europeană în legătură cu două macroprocese hotărâtoare pentru evoluția Europei în ultimul secol: luptele pentru delimitarea statelor naționale și luptele pentru a instaura socialismul. Acestea nu sunt doar evenimente de scena istoriei europene, ci structuri de viață, care favorizează anumite structuri de personalitate.

Naționalismele și socialismul întrețin reprezentări ale lumii care duc, în ultimă analiză, la omul european și produc o realitate în care nu mai este loc pentru „mica politică”. „Timpul miciei politice a trecut: deja secolul următor aduce lupta pentru dominarea pământului – constrângerea la marea politică”.

Astăzi observăm pe viu cu regret cum Rusia merge spre dominarea pământului în Crimeea și cum Uniunea Europeană încearcă să o constrângă, însă până când fără mari succese.

Unificarea europeană înseamnă mai întâi integrarea diferitelor țări.

Uniunea Europeană înseamnă pace, prosperitate și protecție. Spațiul Uniunii Europene este unul al democrației și al drepturilor omului, al prosperității sociale, al progresului social și al solidarității economice. Europa este un continent al științei și inovației, al cercetării și al dreptului uman. De asemenea, spațiul european este unul al diversității culturale, cu valori și principii comune.

Deci, Europa are cu siguranță un viitor, iar a trăi și a asuma acest viitor este tocmai ceea ce a fi un bun european.

În acest sens, Nietzsche scrie: „Noi suntem, cu un cuvânt – și trebuie să fie cuvântul nostru de onoare! – buni europeni, moștenirile Europei, bogatele, copleșitele, dar și abundent îndatoratele moșteniri ale mileniilor spiritului european: ca atare rezultați și din creștinism și îndatorați lui, și tocmai pentru că suntem creșcuți din el, pentru că înaintașii noștri au fost

incoruptibil leali creștinismului, care au dus credinței lor voluntar drept jertfă bunurile și sângele, starea și piatra.”

Deci, scopul este de a călăuzi procesul regăsirii de sine a Europei și de a-l duce înainte. Iar această regăsire de sine a Europei nu mai este posibilă fără refacerea unității: a unității cunoașterii, dar și a unității oamenilor ce trăiesc în Europa, ca urmare a expansiunii științei valorificabilă tehnic.

Bibliografie

- 1)<http://ro.scribd.com/doc/39675023/Nietzsche-Despre-Europa>
- 2)http://socioumane.ro/blog/ionelcioara/files/2010/02/curs_08_nietzsche.pdf
- 3)http://ro.metapedia.org/wiki/Friedrich_Nietzsche
- 4)<http://cultural.bzi.ro/friedrich-nietzsche-profetul-nebun-al-nihilismului-5456>
- 5)<http://www.unibuc.ro/studies/Doctorate2010Noiembrie/Enea%20Ciprian%20Metafizica%20si%20conditie%20umana%20la%20Friedrich%20Nietzche/rezumat%20RK.pdf>
- 6)http://europa.eu/lisbon_treaty/glance/rights_values/index_ro.htm
- 7)http://elearning.masterprof.ro/lectiile/filosofie/lectie_01/reevaluarea_tuturor_valorilor.html

SIMBOLURILE UNIUNII EUROPENE

**Costiuc Irina TI-131, FCIM, UTM
Conducător științific: I. super. Buzu V.**

Uniunea Europeană (abreviat UE) este o uniune dezvoltată pe continentul European și constituie din 28 state, a cărui scop este progresul economic și stabilitatea politică, a statelor membre. Originea UE se trage de la Comunitatea Europeană a Cărbunelui și Oțelului (CECO) și din Comunitatea Economică Europeană (CEE), formată din 6 state în 1958.

Simbolurile Uniunii Europene sunt specificate în proiectul de constituție al UE, în Partea IV, *Dispoziții Generale și Finale*, articolul 1. Cele mai faimoase simblouri au fost create de către Consiliul Europei (CoE), între anii 1950-1960, și inițial acestea reprezentau Europa ca un întreg, dar cu timpul europenii le-au atribuit anume Uniunii Europene.